

ACC. N:R M. 13519:1-7.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Emeli Leander, Vislanda*
Härad: *Albo* Berättare: " " "
Socken: *Skatelöv* Berättarens yrke: *småbrukare*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1885* i *Skatelöv*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Födelsedag och namnsdag. s. 1-3.
Sten- och jordkvällare m. m. s. 4-7.

36. 8. 19.

LUF 64.

Födelsedagar.

att fira födelsedagar har varit besvärligt så långt jag kan minnas. Vårnadsdagsfirande har varit mindre viktigt. Nu för tiden är det de jämna åren, som vanligt firas som 50-55 o.s.v. Det har länge gått till på det viset, att någon granne till den, som skulle hyllas, har gått omkring med en lista på alla ställen som ha besökt sällskapet eller för varit hyllade på någon högtidsdag. Så har man skrivit sitt namn på listan och lagt 5 eller 10 kr. När alla ställena blivit besökta så lämnades listan åt någon, som var kunnig i att ~~läsa~~ läsa. Det brukar bli grannt med en blomma på papperet. Dessa pengar överlämnades sällt tidigt på morgonen åt festföremålet. Hela dagen kan det hända att det kommer telegram, blommor och olika presenter. Det kan hända att det blir kalas

HC 19
1.

D

ACC. N:R M. 13519:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

en annan dag. Det kan hända att det blir på
något hotell eller pensionat. Det kan vara någon
som har för små rum. Det hände en gång
att det samlades ihop mycket pengar åt en
herre, han satte pengarna på banken och bjöd
ingenting. Detta sätt att gå till väga tyckte
folket inte om, men han kunde ju vara opass-
lig eller ha något annat förhinder. Jag har några
gamla brev från 80 talet. De började på så vis: Med
anledning av dagens betydelse m. m. De som voro
borta från hemmet kommo alltid i häg de hem-
marandes födelsedag. Något längre fram var
det ju vanligt med rikhet med lyckönskningar
på vers och prosa. När jag var mycket ung fick
jag ett med denna vers: "Lev glad och lycklig
i många år, och samla minnen i livets vår,
som icke rennes då höstens störmars förjagat
minnen från livets sommar.

2)

Men det var inte alla, som ville bli hyllade.
 Man ser ofta i tidningen att "all uppsäktring
 på den stundande ässdagen undanbedes vänligt
 men bestämt." Det är väl de, som sjo trötta
 på det besvär, som högtidsdagens firande har
 med sig. Några äro bostresta, men det har inte
 förekommit att man satt sådana annonser i
 tidningen. från denna orten. Som förut nämnts, så
 brukades en myckenhet kvast med verser och blommor.
 För länge sedan var det ju stor ätsbildnad på
 "De rika" hade ett festligt bord med mycke mat
 och vid vissa tider även "dryck". På enkla ställen
 kokades kaffe. det lades blad omkring på bordet.
 Man hade nybakade kringlor. Det bakades även
 en vetetebrans. Det drogs inte ihop stora summor
 men för behöfdes inte så mycket för dem som inte voro
 Alla skämt med halmgubbar, och mycke annat, som
 förekommer i fråglistan, har inte förekommit här. Det
 måste vara från en annan ort.

Källare.

Källare har funnits, ty folk måste förvara rot-
frukterna mot kölden. När folk började odla
potatis, så fann de att det inte frös nere i jorden.
Den, som hade en backe på sina ägor grävde
ett hål i denna. Backen utgjorde tre väggar,
allt fram var ett hål, det var ett par brädor
över hålet, sedan när det blev kallt, lades halms
sis eller något, som hindrade kölden att tränga
ner. Fria ämne källare ha varit vanlig på slät
mark. Men folk voro inte nöjda med en sådan hula
Suset ändrade sig och sätter vasa svåra. Det
var gott om sten, den, som var kunnig grävde
ner i jorden och lade stora stenar på varandra
sidan i väggarna springer och hål fogades
med lera. De, som inte hade lera kastade upp jord
runt om kring väggarna. Har inte sett källare
med sedigt stentak. Det har varit en ställning

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 64

ifrån den ene väggen till den andre ovanpå
sparsarna täcktes med kaln eller tose. En sa-
dan källare såg ut, som en stor jordhöj på som-
maren växte gräset på taket också. Ingången
var på gaveln. Byggnaden var avlång. Det var
vanligen en trumma på den ena gaveln. Senom
demna sullades potatis mer i källaren. Somliga
gjorde en kulle ovanpå, där hade man ett utrymme
för en del bräte. Sådana byggnader finnas ännu.
I början av 1800 talet byggde många om sina
gårdar. I synnerhet de större ställena gjorde de
källare inunder huset då slopades de ovan
omtalade källarna. Men det var inte vanligt,
att det byggdes källare under huset, öves allt inte
på mindre ställen. De förbättrade sina utrymme
med att laga dem med cement som ju är
mer hållbart. I Svinlöve fanns en stensbetare
vid namn Enkvist. Han och hans son, som

ACC. N:R M. 13519:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

me är mycket gammal, vore bra stenarbetare.
Grossen O. Lundal förskätrade en gammaldags
källare och me har hon sin bil i den. "Battan"
^{var} mycket låg. Stenen gick inte upp till kopsen, utan
där var ett par bjälkar, sedan några sparrar
sådana vore täckta med torv. Till skydd för
för fanns en fyrkantig bod täckt med någon bräte
Ordet fähus är ett rum i ladugården där kor
stär bundna under vintern. Kan inte minnas
att någon haft bara ett utrymme för sin ko.
Ty hon måste ju ha föder också. Lågstugor källa på
att försvara. De vore mycket låga så att man
inte kunde gå sak genom dörren. Det fanns ett
eller 2 mycket små fönster spjälk var öppen
Någon panelning fanns inte, utan taket syntes
med sina sparrar. De vore sotiga. Väggarna vore
av grovt timmer. Inte alltid fanns tapeter
på väggarna. Det var ju inte något bra för, all
de vore rotad is.

ACC. NR M. 13519:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Stugan kunde ha en kista en trävit soffa och en stor tältsäng, en färskvasspäll höll kylan borta om natten. En skräddare vid namn Helia Sammel bodde i en sådan stuga. Han kunde sy kläder och sticka täcken. var gladlynt, pratade mycket. Nära kyrkan bodde den Pille i en nästan likadan stuga. Han försörjde sig genom att skära trädgården i prästgården och liknande arbete. Man ser ofta små tomter på ängar och vid vägar. Där är ofta en krukbärsbuske ett äppelträd eller någon annan växt, och en mycket liten sten-
fot talade om hur liten stugan en gång varit.

På Gottåsa ägos Skatölön finnes en stor sten, den har spruckit i två. Den kallas skräddaresten. Man har berättat att en skräddare skulle ha bott där under opredstid. Sprickan gör ett rätt stort utrymme på två sidor blev det ju en bra mysa. Vet inte hur toket var men kanske det bara var en tillfällig växt.